משנה · אחרונים · פתח עינים · סדר קדשים

פתח עינים על משנה קינים

רבי חיים יוסף דוד אזולאי [החיד"א]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

פתח עינים על משנה קינים

רבי חיים יוסף דוד אזולאי [החיד"א]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/פתח-עינים-על-משנה-קינים/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611161422 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
משנה ב 4
פרק ג 4
משנה ו 4

פרק א

משנה ב

חטאת שנתערבה בחובה וכו'. עמ"ש הגאון מהר"ר מנחם עזריה מפאנו בתשובותיו סימן כ"ג לישב דעת הרמב"ם בפירושו ובחיבורו ע"ש:

פרק ג

משנה ו

ר"ש בן עקשיא אומר זקני עם הארץ כל זמן שמזקינין וכו'. אפשר לתת טעם לזה דעם הארץ שאין בו תורה על הרוב חוטא כמה חטאים בבלי דעת ובכל חטא הסט"א נכנסת בקרבו וכשהזקין הרי הוא מלא זוהמת הסט"א ולכן דעתם מטרפת עליהם שהסט"א הזקינה ונשתרשה בו וניצוצי השכינה אשר היו בו מעט מעט בלכתם ילכו ולכן אובד עצות הוא וז"ש מסיר שפ"ה גימטריא שכינה. כל קבל דנא זקני תורה מנגד לאיש כסיל כי הרבו תורה ונתרבית הקדושה ולכן דעתם מתישבת עליהם:

ואפשר לרמוז עוד כי הנה בפירוש הרז"ה למכילתין (נדפס בסוף שיטת קדושין לא' מקמאי והיא לו נדפס"ה בקושטא) כתב פירש ר' משה הכהן אבן גיקיטילי"א נאמנים דברנים כי שרשו נאם וכו' על כן נכון לשומו בזקני עם הארץ שאין להם בשרש החכמה אלא הדבור בלבד עכ"ל ואפשר דאפיקיה קרא בסגנון זה לומר שהם נאמנים בדבריהם וס"ד אמינא מאחר שהשכינה בחינת דבור וזה דבריו אמיתיים שתשרה בו שכינה לז"א מסיר שפה לנאמנים שפה גימטריא שכינה כי העיקר הוא תלמוד תורה וזה שאינו יודע תורה שכינה בורחת ממנו דכיון דמעט מעט נכנסת הסט"א בו כשהזקין הסט"א פרחה בכלו וקצר המצע מהשתרע:

ואשא עיני ואראה להרב באר שבע בתשובות סוף סימן ע"ד דיהיב טעמא בסיום הש"ס בנדה תנא דבי אליהו כל השונה הלכות וכו' דכלפי ששנינו קינין ופתחי נדה הן הן גופי הלכות סד"א שלא ישנה אדם אלא באלו ההלכות קמ"ל דכל השונה הלכות אעפ"י שאינן גופי הלכות מובטח לו שהוא בן העה"ב ואחר זה כתב וז"ל וכי תימא א"כ למה לא מסיים נמי מסכת קנים בהאי תנא דבי אליהו י"ל טעמא רבא איכא במילתא משום דהתם מסיים בדבר טוב בדדמי שיש לו שייכות וקשר עם הקודם רשב"ע אומר זקני עם הארץ וכו' עכ"ל ולא ידעתי מה הוקשה לו ממסכת קנים אך בחלקו"ת ישית. הא כל עצמו לא אתא אלא שישנו בנותן טעם למסדר הש"ס באשר הוא ש"ס תנא דבי אליהו בשילהי נדה. וא"כ מאי קשיא ליה במסכת קנים ליכא גמרא ולא חלו בה ידים.

ואם נפשך לומר דהא דר"ש בן עקשיא בריתא היא פרק שואל. מ"מ הבריתא בשם ר' ישמעאל בר' יוסי נאמרה וזו בשם ר"ש בן עקשיא. וסוף סוף לכל הדברות המסדר בסוף קנים הא דר"ש בן עקשיא מסתברא דקדים טובא הרחק מאד ממסדר הש"ס. ואין להקשות למה שאמר דחש מסדר הש"ס בנדה ממסכת קנים והדברים פשוטים דזו משנה וזו גמרא אלו ואלו דברי אלהים חיים: